

WEET WAT U VANUIT DE OR KUNT DOEN OM WERKDruk TE BEHEERSEN

Haal die druk toch eens van de ketel!

Steeds meer ondernemingsraden signaleren een toenemende werkdruk bij hun achterban. Directies wijzen in economisch pittige tijden al snel naar de teruglopende economie; zij proberen op alle mogelijke manieren de kosten te verlagen en de productiviteit te verhogen. En dat leidt al snel tot een hoge werkdruk. Dat de werknemers er 'mee moeten leven' is natuurlijk geen argument. Wat kunt u doen vanuit de OR?

Veel directies zitten – zeker in moeilijke tijden – vaak met de handen in het haar. Ze moeten de productie opvoeren of besparen op personeel. Vanuit uw OR kijkt u natuurlijk naar het wel en wee van uw achterban, maar ook van de onderneming. Met name in crisistijd staat u als OR samen met de bestuurder voor een uitdaging: hoe kan de directie de prestaties van de organisatie verbeteren zónder dat dit tot een te hoge werkdruk leidt?

Medestander

De truc is om mét de bestuurder te kijken naar de werkdruk en hierop in te spelen. Uw bestuurder is vast geen voorstander van een te hoge werkdruk; dat is ook voor de organisatie niet goed. Pakt u het dus slim aan, dan vindt u in de bestuurder waarschijnlijk een medestander! Om werkdruk aan te pakken, moet u wel weten wat het inhoudt en welke concrete maatregelen u kunt nemen. Zo is werkdruk subjectief en niet makkelijk vast te stellen. Waar de ene werknemer het werk makkelijk aan kan, vindt de anderet te zwaar vinden. Werkdruk kan ontstaan

door te veel verstoringen in het werk, te weinig overlegmogelijkheden, onvoldoende doorgroeimogelijkheden, solistisch werk en niet voldoende invloed hebben op de uitvoering van het werk.

Instemmingsrecht

Of uw collega's werkdruk ervaren, hangt af van de inhoud van het werk, de werksituatie en de eigenschappen van de werknemer. Veel van de ontwerpen die te maken hebben met werkdruk hebben een relatie met de Arbwet. Als het gaat om

regelingen heeft de ondernemingsraad daar instemmingsrecht op. Wees dus kritisch op deze regelingen! De volgende zeven tips kunnen u helpen bij het beoordelen en verbeteren van werkdruk.

1 Maak werk van 'meten is weten'

Het ervaren van werkdruk wisselt sterk per persoon. Waar de ene werknemer last heeft van werkdruk en stress, geeft de ander aan lekker bezig te zijn. Ondernemingsraden kunnen daardoor vanuit de achterban een eenzijdig beeld krijgen omdat werknemers zonder werkdruk niet naar ze toe komen. Daarom is het van belang om op zoek te gaan naar objectieve informatie. Vraag de directie eens naar cijfers van verzuim, in- en uitstroom, de leeftijdsverdeling en het aantal dienstjaren van de werknemers. Nodig ook de bedrijfsarts eens uit om de verzuimoorzaken goed te bespreken. Vergelijk deze informatie met de informatie uit de branche. Een werknemerstevredenheidson-

Vanuit de ondernemingsraad aan de slag met werkdruk

Volgens de Arbwet is de uitvoering van het arbobeleid een verantwoordelijkheid van de werkgever. Vanuit uw OR kunt u het arbobeleid van uw organisatie toetsen en regelmatig bespreken met de achterban. Doe dat ook, want uw ondernemingsraad moet niet voor niets volgens artikel 28 van de Wet op de ondernemingsraden (WOR) toezien op de

naleving van de voor de onderneming geldende voorschriften op het gebied van de arbeidsvoorwaarden, de arbeidsomstandigheden en de arbeids- en rusttijden van de werknemers. Ook stelt dit wetsartikel dat u het werkoverleg in de organisatie moet bevorderen. Dit zijn allemaal zaken die van invloed zijn op de werkdruk die uw achterban ervaart!

derzoek biedt ook helderheid als dit goed wordt uitgevoerd. Dit soort informatie is de thermometer in de organisatie en de basis voor verdere actie vanuit uw OR.

2 Praat niet tot u erbij neervalt

Als de helft van alle overleggen (ook van de OR) moet worden afgeschaft, hoe zou u dat dan oplossen? En wat heeft u nodig om toch nog een goed overleg te voeren? Wie zouden daarbij aanwezig moeten zijn en wat is daarbij hun rol? Sommige organisaties kennen een echte overlegcultuur, waarbij op alle niveaus afstemming plaatsvindt. En voor u het weet, is er weer een werkgroepje opgericht.

Over het algemeen geldt: hoe lager de verantwoordelijkheid in de organisatie ligt, hoe beter de processen lopen. Stel eens aan de bestuurder de vraag of er een overzicht is van alle overlegsituaties, de deelnemers en hun rol. Denk ook na over alternatieve vormen van het voeren van overleg en betrek de achterban daarbij. De werknemers kunnen goed aangeven welke overleggen zinvol zijn en welke niet. Bespreek de bevindingen (informeel) met de bestuurder. Goede ideeën komen evengoed vanaf de werkvloer!

3 Ga eens lekker snuffelen

Steeds vaker worden er branchespecifieke arbocatalogi opgesteld waarmee de werkgever, werknemer en OR aan de slag kunnen om de belangrijkste risico's aan te pakken. Het is dus slim om na te gaan of

er voor uw branche een arbocatalogus is en of daarin speciale aandacht wordt besteed aan het thema 'werkdruk'. Een arbocatalogus is niets minder dan een oplossingenboek voor arbozaken. Veel catalogi gaan ervan uit dat u ze pas opent als u al weet dat uw onderneming een (werkdruk)probleem heeft. Toch is het veel slimmer om hiermee preventief aan de slag te gaan. Ga dus eens met een arbocatalogus op uw schoot zitten. Liefst één met speciale aandacht voor werk-

“ Ga eens met een arbocatalogus op uw schoot zitten! ”

druk. Heeft uw branche geen eigen arbocatalogus, dan kunt u ook de arbocatalogus van een andere branche gebruiken die vergelijkbaar is met die van u. In het kader hieronder vindt u voorbeelden van handige catalogi met aandacht voor uiteenlopende zaken, waaronder werkdruk. Zo blinken de arbocatalogi van uitgeverijen, sport en de tuinbranche uit in heldere informatie over werkdruk en bieden duidelijke checklisten. Vanuit uw ondernemingsraad kunt u uw eigen aandachtspunten hierop baseren en op basis daarvan in gesprek gaan met uw bestuurder.

4 Aan de slag met bedrijfsinformatie

Aansluitend op het doorlichten van een arbocatalogus die aandacht besteedt aan werkdruk, is het verstandig om aan de slag te gaan met informatie uit uw eigen organisatie. Vraag bijvoorbeeld naar het arbobeleidsplan, de RI&E en het plan van aanpak. Op basis daarvan kunt u zich een beeld vormen welke visie de organisatie heeft als het gaat om werkdruk en welke concrete acties er worden ondernomen. Vergeet op deze punten het instemmingsrecht niet: het is een regeling met betrekking tot arbeidsomstandigheden. Heeft u de smaak te pakken, dan hoeft u het natuurlijk niet te houden bij de bedrijfsinformatie en arbocatalogus van uw branche. Pak er eens een catalogus van een vergelijkbare branche bij om te zien of daarin oplossingen worden genoemd die voor uw organisatie uitkomst bieden.

5 Beslissen vanaf de werkvloer

U kunt er als OR niet omheen: werknemers ervaren werkdruk, zijn erg betrokken en uiteindelijk zijn de werknemers het grootste deel van de dag bezig met het verlenen van diensten of het maken van producten waarop de organisatie zijn winst maakt. Logischerwijs zouden de werknemers dus ook een flink wat in de melk te brokkelen moeten hebben. Een grotere invloed van de werknemers op het werk zorgt ervoor dat hun belastbaarheid toeneemt. Laat ze meedenken over hun eigen werk en werkomgeving. Neem het initiatief om met de directie te brainstormen over nieuwe manieren waarop werknemers kunnen worden betrokken bij de besluitvorming.

6 Opleiden is de sleutel

Werkdruk ontstaat als de balans tussen de belastbaarheid en de belasting van de werknemer uit evenwicht is. Uzelf ontwikkelen kan de belastbaarheid verhogen en het evenwicht herstellen. Een cursus timemanagement of omgaan met emotionele situaties kan voor sommige werknemers een uitkomst zijn. Evalueer met de bestuurder de uitvoering van het opleidingsbeleid, wees actief in het aandragen van verbeteringen en claim daarbij ook het instemmingsrecht. Draag uit

Arbocatalogi met aandacht voor verschillende onderwerpen

Architecten	■ Advies voor gebruik van tekensoftware ■ Bepaalde gewoontes veranderen	■ Vakantieplanning verbeteren ■ Flexibiliseren van werktijden
Gehandicaptenbranche	■ Versterken van leidinggevend ■ Nee durven zeggen	■ Op naar een betere inzetbaarheid ■ Slimmer organiseren
Provincies	■ Maatregelen gericht op het werkproces ■ De top 10 van stresssignalen	■ Problemen en storingen oplossen ■ Informele contacten en sociale steun
Uitgeverijen	■ Voorkomen terugval na psychische klachten ■ Coaching	■ In gesprek bij signalen van stress ■ Flexibiliseren van werktijden

Branches met speciale aandacht voor werkdruk in hun arbocatalogus

Voor zo'n 60% van de Nederlandse werknemers is er een arbocatalogus, maar in zo'n 60% van die arbocatalogi komt het onderwerp 'werkdruk' helemaal niet voor. Zelfs als uw branche een eigen arbocatalogus heeft, kan het heel goed zo zijn dat de catalogus uw vragen over werkdruk niet beantwoordt. Er zijn werkdrukcatalogi, die – ongeacht de branche waarin u werkt – u verder kunnen helpen. Van tien goede catalogi vindt u in het kader hier naast de vindplaats.

Architecten	arbocatalogusarchitecten.nl
Gehandicaptenbranche	profijtvanarbobeleid.nl
Provincies	provincies.arbocatalogus.net
Sport	sportwerkgever.nl
Tuinbranche	arbocatalogus.com
Uitgeverijen	arbocatalogusgezonduitgeven.nl
Uitzendbranche	arbocatalogus-uitzendbranche.nl
Verzekeringen	gezondverbond.nl
Voortgezet onderwijs	voortgezetwerkplezier.nl
Ziekenhuizen	betermetarbo.nl

naar uw achterban dat deelnemen aan opleidingen nu misschien een grote tijdsinvestering, ook in privétijd, is maar op termijn het werk makkelijker maakt en een duurzame inzetbaarheid bevordert.

7 U bent de bedrijfscultuur!

Elke organisatie heeft zijn eigen cultuur. Hoe gaan we met elkaar om, wat mag wel

en niet en hoe gaan we om met initiatieven en tegenslagen? De OR is een afspiegeling van die organisatielcultuur. Kijk dus eens goed naar uw eigen manier van werken. Is de ondernemingsraad actief bezig om zaken aan te kaarten of beperken we onszelf door de gedachte 'dit heeft geen zin om bij de directie aan te kaarten'? Werk actief aan uw eigen effectiviteit, kijk regelmatig terug op uw succes

sen, analyseer waarom dit een succes werd en kopieer het effectieve gedrag.

Arbocommissie

Bij de aanpak van werkdruk is er een belangrijke rol weggelegd voor de VGWM-commissie (vaak arbocommissie genoemd) van uw OR. Door op regelmatige basis met HR of de arbocoördinator te overleggen blijft u op de hoogte, kunt u ideeën aandragen en ervoor zorgen dat het proces voortgang blijft houden. Werkdruk is een lastig thema waar geen kant-en-klaaroplossingen voor zijn en het heeft in veel organisaties geen prioriteit zolang het verzuim laag is. Zorg verder dat naast alle informele overleggen het onderwerp werkdruk een terugkerend agendapunt is. Uw directie blijft eindverantwoordelijk voor de aanpak ervan moet ondanks dat de feitelijke aanpak gedelegeerd is, op de hoogte zijn en blijven. Uiteraard kunt u meedelen over de oplossingen maar wees bewust van uw rol: uiteindelijk moet werkdruk worden opgenomen in de RI&E en het plan van aanpak die beiden onder het instemmingsrecht van uw ondernemingsraad valt. Maak goede afspraken over het te volgen tijdspad en communiceer dit ook naar de achterban.

Simon Troost AdviceSelect, tel.: (023) 557 46 78, e-mail: info@adviceselect.nl, www.adviceselect.nl

OR Rendement

Dit artikel wordt u aangeboden door OR Rendement

OR Rendement is een nieuws- en adviesmagazine over medezeggenschap voor leden van de ondernemingsraad of de personeelsvertegenwoordiging, ambtelijk secretarissen, vakbondsbestuurders en externe adviseurs. OR Rendement behandelt de ontwikkelingen op de belangrijkste thema's voor medezeggenschap zoals personeelszaken, arbeidsomstandigheden en financiën. Tevens geeft OR Rendement praktische informatie over de werkwijze van de ondernemingsraad en personeelsvertegenwoordiging: wat zijn de rechten van medezeggenschap, hoe organiseer je verkiezingen, welke invloed kun je uitoefenen etc.

OR Rendement onderscheidt zich door:

- Beknopte artikelen met veel tips die de lezer direct in de dagelijkse praktijk kan gebruiken;
- Elke keer een gedegen vergelijkend warenonderzoek onder OR-dienstverleners;
- Veel signalerend nieuws over veranderende regelgeving;
- Interactieve, persoonlijke e-mailservice met nieuwe vacatures, sites, congressen en publicaties.

Meer informatie op: www.rendement.nl/or

Voordelig proefabonnement aanvragen? www.rendement.nl/orser

